

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γραφείο Γενικού Διευθυντή

Αρ. Φακ.: Υ.Ο. 13.23.003
Αρ. Τηλ.: 22601132
Ηλ. Ταχ: mcatsounotou@mof.gov.cy

19 Ιουνίου, 2023

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ. 1737

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Πρόεδρο Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας,
Πρόεδρο Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Επίτροπο Εποπτείας ΓεΣΥ,
Επίτροπο Νομοθεσίας,
Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα / Επίτροπο Πληροφοριών,
Πρόεδρο Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού,
Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού,
Επίτροπο Διαφάνειας,
Διοικητή Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών,
Γενικούς Διευθυντές, Υπουργείων, Υφυπουργείων, Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Γενικής
Διεύθυνσης Περιβάλλοντος,
Αρχιπρωτοκολλητή,
Γενική Λογίστρια,
Έφορο Εσωτερικού Ελέγχου,
Έφορο Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών,
Πρόεδρο Εφοριακού Συμβουλίου,
Πρόεδρο Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών,
Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

**Ετοιμασία Προϋπολογισμού για το έτος 2024 και το
Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) 2024-2026**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερομηνίας 08/06/2023, ενέκρινε το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΔΠ) 2024-2026, μέσω του οποίου καθορίζονται οι βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες οικονομικής πολιτικής

της κυβέρνησης για την επόμενη τριετία και αποτελεί τη βάση για την ετοιμασία του Προϋπολογισμού (Π/Υ) για το 2024 και του ΜΔΠ 2024-2026.

2. Το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής για το 2024-2026 έχει καταρτιστεί λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών οι οποίες έχουν προκύψει κυρίως από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, η οποία έχει διαταράξει τις αγορές, επιφέροντας πολύ σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο παγκοσμίως. Σε ότι αφορά την πανδημία, οι περιορισμοί στις διακινήσεις και την οικονομική δραστηριότητα έχουν εν πολλοίς αρθεί σε διεθνές επίπεδο. Στις 5 Μαΐου 2023, ο Εθνικός Οργανισμός Υγείας ανακοίνωσε το τέλος της Covid-19 ως επείγουσα κατάσταση δημόσιας υγείας, τονίζοντας παράλληλα ότι εξακολουθεί να αποτελεί απειλή.
3. Σε σχέση με την εισβολή στην Ουκρανία, η Δύση έχει επιβάλει άνευ προηγουμένου κυρώσεις στη Ρωσία και στη Λευκορωσία, οι οποίες, αναπόφευκτα, επιφέρουν άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις και κόστος κυρίως στην ευρωπαϊκή οικονομία, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου. Οι επιπτώσεις διαφέρουν από χώρα σε χώρα, με τους κύριους κινδύνους να αφορούν την αύξηση του πληθωρισμού, και ειδικά τις τιμές ενέργειας και των σιτηρών.
4. Παρά την επιτυχή αντιμετώπιση των διαδοχικών κρίσεων, την ευελιξία που έχει επιδειχθεί και τη σημαντική πρόοδο, μέσα από τις πρόσφατες κρίσεις, έχει διαπιστωθεί ακόμη περισσότερο η ανάγκη για ολοκλήρωση των προσπάθειών του κράτους για σφαιρική αντιμετώπιση των προκλήσεων και των μακροχρόνιων διαρθρωτικών αδυναμιών της οικονομίας, με στόχο την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας της σε εξωτερικές κρίσεις και την ενίσχυση των δυνατοτήτων της για αειφόρο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.
5. Στα πλαίσια αυτά, καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική η επίσπευση και ενίσχυση συντονισμένων προσπαθειών για περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών σταθερότητας, ανταγωνιστικότητας και ανθεκτικότητας της οικονομίας, στη βάση ενός νέου ολοκληρωμένου και μακροχρόνιου μοντέλου βιώσιμης ανάπτυξης.
6. Η αποτελεσματική αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ευκαιριών που παρέχει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027, τόσο μέσα από τις εθνικές κατανομές των επιμέρους Ταμείων και Χρηματοδοτικών Μηχανισμών, όσο και μέσα από τη συμμετοχή της Κύπρου στα ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ, θα είναι καταλυτικής σημασίας στο πλαίσιο της αναπτυξιακής και μεταρρυθμιστικής ατζέντας της κυβέρνησης για την επόμενη τριετία, αλλά και μετέπειτα. Ειδικά, όσον αφορά στην Πολιτική Συνοχής της ΕΕ, η Κύπρος έχει λάβει σημαντική κατανομή ύψους περίπου €1,0 δις. Στη βάση της κατανομής αυτής, ετοιμάστηκε και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το αναπτυξιακό επενδυτικό Πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», με συνολικές δημόσιες επενδύσεις ύψους €1,8 δις. Το Πρόγραμμα επικεντρώνεται στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, ενώ ταυτόχρονα προωθούνται σημαντικές επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία, επιχειρηματικότητα, απασχόληση, εκπαίδευση και κοινωνική ένταξη.
7. Η κυβέρνηση προχωρεί στην υιοθέτηση και εφαρμογή ενός νέου ολοκληρωμένου και μακροχρόνιου μοντέλου βιώσιμης ανάπτυξης, το «Όραμα 2035», το οποίο αποτελείται από πρακτικές δράσεις με οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές. Στόχος του νέου μοντέλου είναι να καταστήσει την Κύπρο ένα από τα καλύτερα μέρη για να ζει κάποιος, να εργάζεται και να δραστηριοποιείται. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), προωθούνται σημαντικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που

συνολικά στοχεύουν στην αλλαγή του μοντέλου ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας με τρόπο που να συνάδει με τους μακροπρόθεσμους στόχους για την κυπριακή οικονομία, όπως αυτοί τίθενται στη νέα Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την οικονομία «Όραμα 2035».

8. Στα πιο πάνω πλαίσια, είναι απαραίτητο όπως, ο στρατηγικός σχεδιασμός των Κρατικών Υπηρεσιών συντονίζεται με τις στρατηγικές επιδιώξεις της Κυβέρνησης, οι οποίες θα πρέπει να διέπουν την κατανομή των πόρων του Προϋπολογισμού για την περίοδο 2024-2026, όπως αποτυπώνονται στους τρεις πυλώνες του ΣΠΔΠ, ήτοι τη «Δήλωση Κυβερνητικής Στρατηγικής (ΔΚΣ)», τη «Δήλωση Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΔΔΣ)» και τη «Δήλωση Πολιτικής Απασχόλησης (ΔΠΑ)». Οι προτεραιότητες οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην ετοιμασία και υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Υπηρεσίας αφορούν στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και δημοσίων επενδύσεων που θα στηριχθούν πρωτίστως τόσο μέσω του ΣΑΑ, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14/5/2021, όσο και μέσω του Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» λαμβάνοντας υπόψη τα στενά και προκαθορισμένα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των έργων και μεταρρυθμίσεων που έχουν περιληφθεί, αλλά και μέσω των άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων της κυβέρνησης που θα στηριχθούν από ευρωπαϊκούς, διεθνείς ή/ και εθνικούς πόρους.
9. Οι μεσοπρόθεσμες στρατηγικές κατευθύνσεις αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες που τίθενται για την Κύπρο σε ευρωπαϊκό επίπεδο βάσει των ειδικών Ανά Χώρα Συστάσεων, με στόχο την αντιμετώπιση των κύριων προκλήσεων που εντοπίζονται από την ΕΕ για την Κύπρο, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Στην αξιολόγηση της ΕΕ περιλαμβάνεται και αξιολόγηση της προόδου, καθώς και οι προκλήσεις για την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Η ΕΕ αξιολογεί την επίδοση της Κύπρου αναφορικά με την υλοποίηση των ΣΒΑ στην Ετήσιą Έκθεση που ετοιμάζει κάθε Μάιο, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επίσης, στις τομεακές αξιολογήσεις της Έκθεσης περιλαμβάνονται περισσότερα στοιχεία για τους τομείς που η Κύπρος υστερεί και θα πρέπει να επικεντρωθούν οι προσπάθειες βελτίωσης. Οι εν λόγω προκλήσεις και συστάσεις αποτέλεσαν βασική παράμετρο στην ετοιμασία του ΣΑΑ και λήφθηκαν επίσης υπόψη και στη διαμόρφωση των στόχων και προτεραιοτήτων του Προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», το οποίο υλοποιείται με τη στήριξη των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής για την περίοδο 2021-2027.
10. Το ΣΑΑ, περιλαμβάνει μια συνεκτική δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με συγκεκριμένα ορόσημα, στόχους, κοστολόγηση και χρονοδιαγράμματα για την υλοποίησή τους, χρηματοδοτείται πλήρως από κοινοτικούς πόρους το κόστος που συμφωνήθηκε. Το Σχέδιο εγκρίθηκε από την ΕΕ τον Ιούλιο του 2021 και τον Σεπτέμβριο του 2021 υπογράφηκαν οι Συμφωνίες Χρηματοδότησης και Δανείου και αμέσως μετά καταβλήθηκε στην Κύπρο ποσό ύψους €157 εκ. ως προχρηματοδότηση. Στη συνέχεια και μέχρι το 2026, η Κύπρος δύναται να υποβάλλει δύο φορές τον χρόνο αιτήματα πληρωμής στην ΕΕ, βάσει της προόδου επίτευξης των οροσέμων και στόχων που έχουν τεθεί στο ΣΑΑ. Συνεπώς, η έγκαιρη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων που τέθηκαν και η επιτυχής επίτευξη των ορόσημων και στόχων αποτελεί καθοριστικό κριτήριο για την έγκριση και εκταμίευση των κονδυλίων που θα αφορούν στα αντίστοιχα μέτρα. Τον Ιούλιο του 2022 υπογράφηκαν οι Επιχειρησιακές Ρυθμίσεις μεταξύ της ΕΕ και της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες θέτουν το πλαίσιο παρακολούθησης της εφαρμογής του Σχεδίου.

11. Το ΣΑΑ, βρίσκεται πλέον σε φάση υλοποίησης και έχει ήδη εξασφαλιστεί ποσό ύψους €85 εκ. από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, κατόπιν επιτυχούς αξιολόγησης και έγκρισης της 1^{ης} αίτησης πληρωμής. Στην παρούσα φάση, η Κύπρος όπως και όλα τα άλλα κράτη-μέλη βρίσκονται σε συζητήσεις με την ΕΕ για τροποποίηση του ΣΑΑ. Εφαλτήριο της τροποποίησης αποτέλεσε η παρουσίαση από την ΕΕ τον Μάιο του 2022 του νέου Σχεδίου REPowerEU, ως άμεση αντίδραση στην ενεργειακή κρίση που προκλήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και της συνεπακόλουθης ανάγκης για λήψη άμεσων μέτρων με στόχο την ενεργειακή απεξάρτηση της ΕΕ από την Ρωσία. Δεδομένων τόσο της εισαγωγής του REPowerEU, όσο και της επικαιροποιημένης, κατά το 2022, κατανομής της μη επιστρεπτέας ενίσχυσης του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η ΕΕ παρότρυνε τα κράτη-μέλη όπως προβούν σε ολοκληρωμένες αναθεωρήσεις των εθνικών τους ΣΑΑ, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την έως σήμερα πρόοδο υλοποίησης των εθνικών Σχεδίων και τον εντοπισμό τυχόν περιπτώσεων όπου η επίτευξη των αρχικά καθορισμένων οροσήμων/στόχων κρίνεται ήδη ως μη εφικτή, λόγω αντικειμενικών περιστάσεων. Το 2^ο και το 3^ο αίτημα πληρωμής θα υποβληθούν το τελευταίο τρίμηνο του έτους, μετά την έγκριση του αναθεωρημένου ΣΑΑ από την ΕΕ και την επακόλουθη τροποποίηση των Επιχειρησιακών Ρυθμίσεων.

II. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2023 ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 2024

12. Το 2023, η οικονομία αναμένεται να παρουσιάσει επιβράδυνση σε σχέση με το 2022 λόγω του εξαιρετικά αβέβαιου εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος, όπως και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Η ανάπτυξη θα υποστηριχθεί κυρίως από την εγχώρια ζήτηση και σε μικρότερο βαθμό από την εξωτερική ζήτηση. Για το 2023, αναμένεται ότι οι αφίξεις τουριστών θα αυξηθούν και θα προσεγγίσουν τα προ κρίσης επίπεδα. Οι επενδύσεις θα ενισχυθούν με την υλοποίηση ενός σημαντικού αριθμού έργων που περιλαμβάνονται στο εθνικό ΣΑΑ, τα οποία θα έχουν αντίκτυπο στην ανάπτυξη την περίοδο 2023-2026 και κυρίως το 2024-2025.

13. Μεσοπρόθεσμα, οι προοπτικές της οικονομίας παραμένουν θετικές με την οικονομία να αναμένεται να καταγράψει χαμηλότερους αλλά σχετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η συνεχιζόμενη εισροή ξένων εταιρειών, οι οποίες έχουν κυρίως εξαγωγικό προσανατολισμό στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών (ICT), καθώς και η διόγκωση του τουριστικού τομέα στα προ της πανδημίας επίπεδα θα βοηθήσουν στην βελτίωση των εξαγωγών.

14. Τα κυριότερα μακροοικονομικά μεγέθη για τα έτη 2023-2024 παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα. Ως **Παράρτημα 1** επισυνάπτεται, πίνακας με τους κυριότερους οικονομικούς δείκτες.

Κυριότερα Μακροοικονομικά Μεγέθη για τα έτη 2023 – 2024

	2023	2024
	%	%
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ	2,8	3,0
Εναρμονισμένος Ρυθμός Πληθωρισμού	3,2	2,5
Ποσοστό Ανεργίας	6,5	5,8

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

III. ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2024 ΚΑΙ ΜΔΠ 2024 – 2026 ΕΣΟΔΑ/ΔΑΠΑΝΕΣ/ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ

15. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών, τα δημόσια έσοδα της Κεντρικής Κυβέρνησης αναμένεται την επόμενη τριετία να αυξηθούν, σε συνάρτηση με την οικονομική δραστηριότητα και να διαμορφωθούν ως ακολούθως:

Συνολικά Έσοδα Κεντρικής Κυβέρνησης 2022-2026 (€ εκ.)						
	2022	2023	2023	2024	2025	2026
	Τελικά	Π/Υ	Εκτίμηση Π/Υ	ΜΔΠ	ΜΔΠ	ΜΔΠ
Άμεσοι Φόροι	3.016	3.045	3.161	3.340	3.525	3.717
Έμμεσοι Φόροι	3.579	3.719	3.775	3.935	4.100	4.282
Μη Φορολογικά Έσοδα	1.448	1.729	1.641	1.663	1.660	1.676
Σύνολο	8.043	8.493	8.577	8.938	9.285	9.676

16. Με βάση τους οικονομικούς δείκτες που παρουσιάζονται στο Παράρτημα 1 καθώς και τα πραγματικά έσοδα του πρώτου 5μήνου του 2023, θα πρέπει στα πλαίσια της ετοιμασίας του Π/Υ για το 2024 και του ΜΔΠ 2024-2026, να υποβληθούν αναθεωρημένες εκτιμήσεις για τα έσοδα του 2023 και προβλέψεις για τα έτη 2024-2026.
17. Λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών για τα έσοδα, καθώς και τους δημοσιονομικούς στόχους, το συνολικό ανώτατο όριο δαπανών για την κεντρική κυβέρνηση καθορίζεται στα **€9.346 εκ.**, **€9.444 εκ.** και **€9.388 εκ.** για τα έτη 2024, 2025 και 2026, αντίστοιχα.
18. Ως εκ τούτου, τα ανώτατα όρια δαπανών κατά κεφάλαιο προϋπολογισμού, χωρίς τις αποπληρωμές των δανείων και των τόκων, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, για την επικαιροποίηση τους λήφθηκαν υπόψη, σύμφωνα με τα δημοσιονομικά περιθώρια, οι γενικότεροι στόχοι και οι προτεραιότητες πολιτικής, όπως περιγράφονται στη ΔΚΣ.

Συνολικά όρια δαπανών κατά Συνταγματική-Ανεξάρτητη Υπηρεσία/ Υφυπουργείο/ Υπουργείο¹

Υπηρεσία / Υπουργείο / Υφυπουργείο	Πραγματικές Δαπάνες 2022	Εγκεκριμένος Προϋπολογ. 2023	ΜΔΠ 2024 €	ΜΔΠ 2025 €	ΜΔΠ 2026 €
Συνταγματικές Εξουσίες					
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	9,9	9,1	7,6	7,7	7,7
Υπουργικό Συμβούλιο	0,14	0,15	0,15	0,15	0,15
Δικαστική Υπηρεσία	41,1	55,4	57,4	54,4	50,4

¹ Συνολικές δαπάνες κατά Συνταγματική-Ανεξάρτητη Υπηρεσία/ Υφυπουργείο/ Υπουργείο εξαιρουμένων των αποπληρωμών των δανείων και των δαπανών για τόκους.

Υπηρεσία / Υπουργείο / Υφυπουργείο	Πραγματικές Δαπάνες 2022	Εγκεκριμένος Προϋπολογ. 2023	ΜΔΠ 2024 €	ΜΔΠ 2025 €	ΜΔΠ 2026 €
Συνταγματικές Υπηρεσίες					
Νομική Υπηρεσία	59,9	32,9	34,2	38,1	36,7
Ελεγκτική Υπηρεσία	6,4	8,0	8,5	8,8	8,8
Επιτρ. Δημόσιας Υπηρεσίας	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
Ανεξάρτητες Υπηρεσίες					
Επιτρ. Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Γρ Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστ Ανθρ Δικαιωμάτων	2,0	2,4	2,5	2,5	2,5
Επιτρόπος Προστασίας Ανταγωνισμού	1,9	2,3	2,4	2,5	2,5
Γρ Επιτρόπου Προστ Δεδομένων Προσωπ Χαρακτήρα	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9
Γραφ Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων	0,3	0,5	0,6	0,7	0,7
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	2,3	2,5	2,9	2,9	2,9
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Υπηρεσία Συνεργατικ Εταιρειών	2,2	2,8	2,6	2,6	2,6
Ειδικές Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	15,1	13,3	12,3	11,5	11,5
Γραφ Επιτρ Εποπτείας (ΓεΣΥ)	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Γραφ Επιτρ Προστ Δικαι Παιδιού	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6
Ανεξ Αρχή Κατά της Διαφθοράς	0,3	1,0	1,0	1,0	1,0
Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής	80,6	119,6	148,9	135,0	114,8
Υφυπουργείο Τουρισμού	56,5	53,5	53,6	53,6	53,6
Υφυπουργείο Ναυτιλίας	14,2	18,7	17,9	17,6	17,6
Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας	507,4	597,3	601,9	604,7	604,7
Υφυπουργείο Πολιτισμού ²	4,7	29,1	48,0	46,8	46,7
Υπουργείο Άμυνας	506,3	524,7	535,2	529,7	529,7
Υπ. Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	389,9	351,0	401,4	383,3	383,3
Υπ. Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	326,1	389,4	406,5	416,4	419,4
Υπ. Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας	61,1	163,8	155,7	135,9	110,9
Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	728,6	621,3	790,2	817,9	817,8
Υπουργείο Εσωτερικών	553,4	641,6	708,0	695,7	683,6
Υπουργείο Εξωτερικών	88,9	102,5	104,0	99,9	99,9

² Περιλαμβανομένου του Προϋπολογισμού του Τμήματος Αρχαιοτήτων (2024/2025/2026)

Υπηρεσία / Υπουργείο / Υφυπουργείο	Πραγματικές Δαπάνες 2022	Εγκεκριμένος Προϋπολογ. 2023	ΜΔΠ 2024 €	ΜΔΠ 2025 €	ΜΔΠ 2026 €
Υπουργείο Οικονομικών ³	1.293,3	1.819,9	2.081,0	2.163,6	2.210,6
Γενικό Λογιστήριο	53,8	81,3	81,5	83,4	83,4
Υπ. Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	1.237,1	1.247,2	1.346,5	1.352,7	1.340,8
Υπ. Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων	388,2	431,3	442,9	459,9	434,4
Υπουργείο Υγείας	1.238,4	1.142,2	1.286,8	1.311,1	1.304,8
ΣΥΝΟΛΟ	7.673,3	8.468,9	9.346,5	9.444,3	9.387,7

19. Επισημαίνεται ότι, η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων στηρίζεται στην τήρηση των ανωτάτων οροφών δαπανών. Οποιαδήποτε απόκλιση θέτει σε αμφιβολία την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων και κατ' επέκταση την αξιοπιστία της κυπριακής οικονομίας. Ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια του έτους, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να μην υποβάλλονται νέες προτάσεις πολιτικής προς το Υπουργικό Συμβούλιο που συνεπάγονται πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται νέες προτάσεις, μετά τη ψήφιση του Π/Υ, και οι νέες προτάσεις προϋποθέτουν πρόσθετες πιστώσεις, τότε αυτές θα πρέπει να καλύπτονται από αποδεκτές εξοικονομήσεις του τρέχοντος έτους ή από πιστώσεις του υφιστάμενου ΜΔΠ, χωρίς να διαφοροποιείται η συνολική οροφή του Π/Υ και του ΜΔΠ και κατ' επέκταση να επηρεάζεται η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων. Οι προτάσεις θα πρέπει να υποβάλλονται με πλήρη ανάλυση του ετησίου και μεσοπρόθεσμου κόστους που συνεπάγεται, με υπόδειξη όλων των δυνατών, δυνάμει του νομοθετικού πλαισίου, εξοικονομήσεων, εντός των ιδίων υπηρεσιών/τμημάτων, μεταξύ διαφορετικών τμημάτων αλλά και μεταξύ Υπουργείων/ Υφυπουργείων.

IV. ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

20. Ο προγραμματισμός για την ετοιμασία του Προϋπολογισμού του 2024 και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΜΔΠ) 2024-2026 στη Βάση Δραστηριοτήτων (ΠΒΔ) αναστέλλεται ένεκα αδυναμίας του αναδόχου της σύμβασης να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του για ανάπτυξη/ παράδοση του νέου μηχανογραφικού συστήματος «ERP». Ως εκ τούτου, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Αναθέτουσα Αρχή) έχει προχωρήσει με τερματισμό της σχετικής σύμβασης. Το Υπουργείο Οικονομικών βρίσκεται σε συνεννόηση με το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας με σκοπό την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η ετοιμασία του ΠΒΔ το συντομότερο δυνατό. Περισσότερες οδηγίες όσον αφορά την ετοιμασία του ΠΒΔ, θα δοθούν εν ευθέτω χρόνω.

21. Ανεξάρτητα όμως από τις προαναφερθείσες εξελίξεις, σε συνέχεια της πρακτικής που ακολουθείται τα τελευταία έτη, τα Στρατηγικά Σχέδια κάθε οικονομικού φορέα για την τριετία 2024-2026, θα κατατεθούν με τον Προϋπολογισμό, στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Στα πλαίσια αυτά, τα υπό αναφορά Στρατηγικά Σχέδια θα πρέπει να επικαιροποιηθούν ώστε να συμβαδίζουν με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή/και άλλες οριζόντιας φύσεως Στρατηγικές και το αργότερο μέχρι τις 7

³ Η οροφή του Υπουργείου Οικονομικών περιλαμβάνει και την οροφή της ΓΔ Ανάπτυξης, η οποία ανέρχεται στα €245,8 εκ. για το 2024 και €245,2 εκ. για τα έτη 2025-2026 αντίστοιχα.

22. Για τον υπολογισμό των πιστώσεων που αφορούν το μισθολόγιο στον Π/Υ, καθώς και για επικαιροποίηση του Παραρτήματος του Προϋπολογισμού «Μισθολογικές Θέσεις», σχετικά είναι τα **Παραρτήματα 2 και 2Α** - Μισθολογικές Ρυθμίσεις στον Προϋπολογισμό 2024 και ΜΔΠ 2024-2026 και Υπολογισμός Μισθοδοσίας κατά εδάφιο. Δεδομένου ότι, ο Προϋπολογισμός Μισθών για την τριετία έχει ήδη σταλεί στα αρμόδια λογιστήρια, όσοι θα αναπροσαρμόσουν το μισθολόγιο με βάση τα ποσοστά και τα κατώτατα ποσά τιμαρίθμου τα οποία παρατίθενται στο Παράρτημα 2, θα πρέπει να το επισημάνουν στις προτάσεις τους καθώς και στην καλυπτική επιστολή με την οποία αποστέλλεται ο π/υ της κάθε υπηρεσίας. Σε περίπτωση μη αναπροσαρμογής, τυχόν πρόσθετες πιστώσεις θα παραχωρούνται με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες.
23. Εισηγήσεις για δημιουργία νέων άρθρων (εσόδων και δαπανών), θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις προτάσεις Π/Υ στα ελληνικά/αγγλικά με ανάλογη πρόνοια. Επίσης, θα πρέπει να παρουσιάζονται και σε ξεχωριστή κατάσταση και όπου απαιτείται να δίνονται επαρκείς επεξηγήσεις.
24. Για αύξηση της απορρόφησης όσο το δυνατό περισσότερων κοινοτικών πόρων, οι πιστώσεις που απαιτούνται για συγχρηματοδοτούμενα έργα της Πολιτικής Συνοχής (περιλαμβανομένων και έργων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας) και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τα οποία Διαχειριστική Αρχή είναι η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης (ΓΔ Ανάπτυξης), θα συνεχίσουν να καλύπτονται από το συγκεντρωτικό κονδύλι της ΓΔ Ανάπτυξης. Το ίδιο ισχύει και για τα Ταμεία Εσωτερικών Υποθέσεων όπου περιλήφθηκε συγκεντρωτική πρόνοια στο Υπουργείο Εσωτερικών. Για τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα έργα/ προγράμματα όπως πχ. το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικά Προγράμματα κ.ά., καθώς και για τα έργα που έχουν περιληφθεί στο ΣΑΑ, οι πιστώσεις θα πρέπει να περιληφθούν στις προτάσεις του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Υπηρεσίας, στα πλαίσια της καθορισμένης οροφής.
25. Σε ότι αφορά τα **Συγχρηματοδοτούμενα Έργα για τα οποία Διαχειριστική Αρχή είναι η ΓΔ Ανάπτυξης σημειώνονται τα πιο κάτω:**
- Για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, μέσω τεσσάρων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων υλοποιούνται επενδύσεις άνω των €900 εκ. και για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, μέσω των Προγραμμάτων «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» και «Θάλασσα, Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια 2021-2027» θα πραγματοποιηθούν επενδύσεις που θα ξεπεράσουν το €1,85 δις.
 - Οι πιστώσεις για τα πιο πάνω έργα/σχέδια χορηγιών που συγχρηματοδοτούνται/προωθούνται για συγχρηματοδότηση, περιλαμβάνονται στο σύνολο τους στον κρατικό Π/Υ. Η συνεισφορά της ΕΕ ανακτάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε μεταγενέστερο στάδιο, και μετά τη διενέργεια των απαιτούμενων ελέγχων. Για το λόγο αυτό, είναι αναγκαίο όπως οι αρμόδιες υπηρεσίες υπολογίσουν με ακρίβεια τις πιστώσεις που θα προταθούν για περίληψη στο ΜΔΠ, ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη υλοποίηση. Οι προτεινόμενες πιστώσεις για τα έργα που συγχρηματοδοτούνται /προωθούνται για συγχρηματοδότηση **θα συμπεριληφθούν στις προτάσεις των υπηρεσιών, σε ξεχωριστή κατάσταση από το βασικό μέρος των**

προτάσεών τους, η οποία θα πρέπει να αποσταλεί και στην ΓΔ Ανάπτυξης.

- iii. Η ΓΔ Ανάπτυξης, αφού αξιολογήσει τις προτάσεις, θα καταρτίσει ενδεικτικό κατάλογο έργων/ σχεδίων χορηγιών για τα οποία θα περιληφθούν πιστώσεις στο συγκεντρωτικό κονδύλι. Σημειώνεται ότι, για τα επενδυτικά έργα που θα προωθηθούν για συγχρηματοδότηση από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία αξιολόγησης δημοσίων επενδυτικών έργων, όπως αυτή περιγράφεται στο **Μέρος V** της παρούσας εγκυκλίου. Ο κατάλογος έργων/ σχεδίων χορηγιών, κατά Κεφάλαιο Π/Υ θα συμπεριληφθεί στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Π/Υ. Η μεταφορά των πιστώσεων από τη συγκεντρωτική πρόνοια θα γίνεται μετά από αίτημα στη ΓΔ Ανάπτυξης, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης των έργων/ σχεδίων χορηγιών, στη βάση της νενομισμένης διαδικασίας.
26. Αναφορικά με τα έργα που υλοποιούνται κάτω από τη **Δεύτερη Ελβετική Συνεισφορά** για τα θέματα Ασύλου, είναι απαραίτητο όπως τα αρμόδια Υπουργεία/ Υπηρεσίες περιλάβουν στις προτάσεις τους για το ΜΔΠ τις απαραίτητες πιστώσεις.
27. Όσον αφορά τα **Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας**, στα οποία συμμετέχει η Κύπρος, σημειώνεται ότι:
- i. Για την ΠΠ 2021-2027, η ΓΔ Ανάπτυξης έχει ορισθεί ως Αρμόδια Εθνική Αρχή, με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 92.045, ημερομηνίας 27/10/2021, δηλαδή για τα Προγράμματα **Interreg Ελλάδα-Κύπρος, Interreg EURO-MED, Interreg Europe και Interreg NEXT MED.**
- ii. Οι απαιτούμενες πιστώσεις θα καλύπτονται από τη συγκεντρωτική πρόνοια της ΓΔ Ανάπτυξης με την ακόλουθη διαδικασία:
Αποστέλλεται αίτημα στη ΓΔ Ανάπτυξης σε ετήσια βάση, με όλα τα απαραίτητα στοιχεία, π.χ. το ποσό που απαιτείται, ταμειακή ροή, δράσεις που θα υλοποιηθούν. Σχετική είναι η Εγκύκλιος ΕΕΣ1/2023 της ΓΔ Ανάπτυξης (Μαΐου 2023) στην οποία περιγράφεται η διαδικασία αιτήματος μεταφοράς πιστώσεων και δέσμευσης πιστώσεων. Οι φορείς υλοποίησης αποστέλλουν το αίτημα τους σε ετήσια βάση συμπληρώνοντας το τυποποιημένο πρότυπο Αίτημα και τυποποιημένους Πίνακες, για κάθε έργο ξεχωριστά. Οι απαιτούμενες πιστώσεις θα πρέπει να είναι στα πλαίσια του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου και να είναι σύμφωνα με το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των δράσεων. Διευκρινίζεται ότι, οι πιστώσεις που θα παραχωρούνται δεν θα περιλαμβάνουν μισθούς δημοσίων υπαλλήλων (μόνιμων, ορισμένου/αορίστου χρόνου, κυβερνητικών ωρομισθίων) καθώς και διοικητικές δαπάνες. Νοείται ότι, εφόσον απαιτηθεί, αίτημα για πιστώσεις θα μπορεί να υποβάλλεται και σε ενδιάμεσο χρονικό σημείο του έτους.
Επίσης, στο αίτημα θα γίνεται αναφορά και στις ανάγκες που δύναται να απαιτηθούν τα επόμενα έτη μέχρι την ολοκλήρωση του έργου, για σκοπούς δέσμευσης των απαραίτητων πιστώσεων από την συγκεντρωτική πρόνοια της ΓΔ Ανάπτυξης.
28. Όσον αφορά τη διαχείριση των **Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων** σημειώνονται τα πιο κάτω:
- i. Για τα υφιστάμενα προγράμματα, θα πρέπει να περιληφθεί πρόνοια στο Άρθρο 05859 «Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα» σε κάθε σχετικό Κεφάλαιο. Σε περίπτωση

που το άρθρο αυτό δεν είναι δημιουργημένο, τότε θα πρέπει να περιληφθεί στις προτάσεις, με την αντίστοιχη πρόνοια.

- ii. Για Προτάσεις έργων των οποίων εκκρεμεί η αξιολόγηση τους στην ΕΕ, δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται πιστώσεις στον Π/Υ. Αν τελικά επιλεγούν από την ΕΕ για χρηματοδότηση, θα πρέπει να ζητηθούν, μετά την έγκριση, πρόσθετες πιστώσεις από το Υπουργείο Οικονομικών, όπως προβλέπεται στην Εγκύκλιο Επιστολή της ΓΔ Ανάπτυξης με αριθμό φακ. 04.02.003.017.001, ημερομηνίας 2/2/2016.

29. Για καταγραφή των προτάσεων στα πλαίσια των Ανταγωνιστικών Προγραμμάτων, που έχουν υποβληθεί στην ΕΕ και έχουν εγκριθεί, επισυνάπτεται σχετικός πίνακας ως **Παράρτημα 3**, ο οποίος θα πρέπει να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί με τον Π/Υ. Αντίγραφο του πίνακα θα πρέπει να σταλεί και στη ΓΔ Ανάπτυξης και στην ηλεκτρονική διεύθυνση dggrowth@mof.gov.cy.

30. Σημειώνεται ότι, ο όρος Ανταγωνιστικά Προγράμματα αναφέρεται στα Προγράμματα για τα οποία οι προσκλήσεις προκηρύσσονται και οι προτάσεις υποβάλλονται για έγκριση απευθείας στις Βρυξέλλες, με την ίδια την ΕΕ να έχει την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης τους και όχι κάποια άλλη Διαχειριστική Αρχή. Συνεπώς, τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (Interreg Europe, Interreg Ελλάδα-Κύπρος, Interreg NEXT MED και Interreg EURO-MED) δεν καλύπτονται από τις συγκεκριμένες διευθετήσεις και θα πρέπει να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που ήδη υπάρχουν και αναφέρονται στην παράγραφο 27 πιο πάνω για τα Συγχρηματοδοτούμενα Έργα των Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

31. Σε ότι αφορά τα **Θέματα Προσωπικού**:

- i. Η πολιτική απασχόλησης αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, μέσω του εξορθολογισμού του κρατικού μισθολογίου καθώς και της υλοποίησης της κυβερνητικής πολιτικής για κάλυψη των αναγκών της δημόσιας υπηρεσίας σε προσωπικό μέσω της πλήρωσης μόνιμων θέσεων και όχι μέσω της πρόσληψης Εργοδοτούμενων Ορισμένου Χρόνου (ΕΟΧ). Λεπτομέρειες για την πολιτική απασχόλησης παρουσιάζονται στο **Παράρτημα 4**.

- ii. Οι μειώσεις που εφαρμόζονται επί των επιδομάτων / αποζημιώσεων περιορίζονται από 01/01/2024 κατά το ήμισυ σε σχέση με πέρυσι (σχετικό το **Παράρτημα 4Ε**).

- iii. Σύμφωνα με τη νέα μεταβατική συμφωνία για την Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) που υπογράφηκε στις 12/05/2023 μεταξύ της Κυβέρνησης και των Κοινωνικών Εταίρων, η οποία ισχύει από 01/06/2023, το ποσοστό καταβολής της ΑΤΑ αυξάνεται στο 66,7%.

- iv. **Εκπαίδευση:** Με βάση την εγκύκλιο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) με αριθμό 1731, ημερομηνίας 4/04/2023, με θέμα το «Πλαίσιο Διαχείρισης της Μάθησης στη Δημόσια Υπηρεσία και Παραχώρηση Αποκεντρωμένων Κονδυλίων Μάθησης στα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Ανεξάρτητες Υπηρεσίες μέσω του Προϋπολογισμού», τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Ανεξάρτητες Υπηρεσίες μπορούν να αιτούνται πιστώσεις για στοχευμένες εκπαιδευτικές δράσεις εξειδικευμένης θεματολογίας που αφορούν τη Διοίκηση ή/ και τα Τμήματα/ Υπηρεσίες τους, τις οποίες σκοπεύουν να διεξάγουν κατά την επόμενη τριετία, σε συνάρτηση με τα Στρατηγικά τους Σχέδια,

μεταρρυθμίσεις που ήδη προωθούνται, ή/και άλλες δεσμεύσεις (π.χ. ΣΑΑ).

Νοείται ότι οι απαιτούμενες πιστώσεις θα περιλαμβάνονται συγκεντρωτικά στη διοίκηση κάθε Υπουργείου/Υφυπουργείου και θα υποβάλλεται αίτημα για δημιουργία νέου άρθρου (δείτε σχετική αναφορά στο Μέρος IV της παρούσας εγκυκλίου), αν αυτό δεν είναι δημιουργημένο. Νοείται επίσης ότι αιτήματα για εκπαίδευση υποβάλλονται στη Διευθύντρια του ΤΔΔΠ με κοινοποίηση την Διευθύντρια της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου, για αξιολόγηση και έγκριση η οποία θα πρέπει να εξασφαλίζεται εκ των προτέρων για να μπορούν οι πιστώσεις να περιληφθούν τελικά στον Προϋπολογισμό.

Για τον σκοπό αυτό, συμπληρώνεται και υποβάλλεται στη Διευθύντρια ΤΔΔΠ, το έντυπο «Συγκεντρωτικό Σχέδιο Προγραμματισμού Μαθησιακών Παρεμβάσεων» (Έντυπο Ι της εγκυκλίου του ΤΔΔΠ), το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο/ Υφυπουργείο/ Ανεξάρτητη Υπηρεσία για σκοπούς αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι, σε αυτό περιλαμβάνονται και οι εκπαιδευτικές δράσεις οριζόντιας θεματολογίας που ζητείται να υλοποιηθούν, κεντρικά, από την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (στις περιπτώσεις αυτές δεν θα πρέπει να απαιτούνται πιστώσεις).

Οι αιτούμενες πιστώσεις για τις αποκεντρωμένες εκπαιδευτικές δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα πλαίσια της καθορισμένης οροφής. Μετά τη ψήφιση του Προϋπολογισμού και δεδομένου ότι, εξασφαλίζεται το αποκεντρωμένο κονδύλι, θα αποφασίζεται εντός του ίδιου Υπουργείου/Υφυπουργείου πως αυτό θα κατανέμεται με βάση την ιεράρχηση των εκπαιδευτικών αναγκών τόσο στη Διοίκηση όσο και στα υπαγόμενα Τμήματα και Υπηρεσίες. Περισσότερες λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στην υπό αναφορά Εγκύκλιο του ΤΔΔΠ.

32. Διάφορες Επισημάνσεις:

- i. **Αγορά Ακίνητης Περιουσίας/Ανέγερση νέων κτηρίων:** Οι πιστώσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον π/υ του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Ανεξάρτητης Υπηρεσίας που θα αποτελεί τον «ιδιοκτήτη» του κτηρίου, εφόσον έχουν εξασφαλιστεί οι απαιτούμενες εγκρίσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο **Μέρος V - Διαχείριση των Δημόσιων Επενδύσεων**, της παρούσας εγκυκλίου. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να υπάρχει πρόσφατη εκτίμηση κόστους και ανάλογη ταμειακή ροή.
- ii. **Μηχανογραφικός Εξοπλισμός και Έργα Πληροφορικής:**

(α) Αγορά Ειδών Κοινής Χρήσης που περιλαμβάνονται στο e-procurement (ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εκτυπωτές κ.λ.π.):

Οι πιστώσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον π/υ του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Ανεξάρτητης Υπηρεσίας, εντός των καθορισμένων οροφών, και νοουμένου ότι αφορούν προβλεπόμενες ανάγκες για νέους υπαλλήλους, καθώς και ανάγκες αντικατάστασης ή άλλες άκρως απαραίτητες ανάγκες, για τις οποίες έχει ληφθεί η έγκριση του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ). Η έγκριση του ΤΥΠ θα πρέπει να επισυνάπτεται με την πρόταση π/υ, ούτως ώστε να γίνεται αποδεκτή η συμπερίληψη των πιστώσεων. Νοουμένου ότι περιληφθούν οι πιστώσεις στον Π/Υ, το κάθε Υπουργείο/ Υφυπουργείο/ Ανεξάρτητη Υπηρεσία θα μπορεί να υποβάλλει παραγγελία μέσω του e-procurement.

(β) Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων/ έργα μηχανογράφησης και ψηφιοποίησης:

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο Επιστολή του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (ΥΦΕΚΨΠ) ημερ.20/6/2020, όλα τα έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πέραν των €300.000, θα πρέπει να τυγχάνουν της προ-έγκρισης του για να υποβληθούν για συμπερίληψη τους στον Π/Υ. Οι απαιτούμενες πιστώσεις θα περιλαμβάνονται σε συγκεντρωτική πρόνοια στον π/υ του ΤΥΠ, νοουμένου ότι το έργο έχει εγκριθεί και θα μεταφέρονται από το ΤΥΠ στα κατάλληλα άρθρα του π/υ του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Ανεξάρτητης Υπηρεσίας (με μεταφορά πιστώσεων), αναλόγως της προόδου στην υλοποίηση του έργου, στα πλαίσια της νενομισμένης διαδικασίας. Τα τμήματα «ιδιοκτήτες» των συστημάτων, κατά την ετοιμασία του Π/Υ, θα πρέπει να δημιουργήσουν τα κατάλληλα άρθρα με συμβολική πρόνοια, ανάλογα με τη φύση της δαπάνης (πχ. 07652.3 «Αγορά Μηχανογραφικού Εξοπλισμού», 07752.3 «Αγορά Λογισμικών», 07755.3 «Ανάπτυξη/ Αναβάθμιση Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων»). Η διαδικασία των τεχνικών προδιαγραφών και προσφορών, θα συνεχίσει να διενεργείται από το ΤΥΠ, ως το αρμόδιο τεχνικό τμήμα, ενώ οι πληρωμές θα γίνονται από το Υπουργείο/ Υφυπουργείο/ Ανεξάρτητη Υπηρεσία «ιδιοκτήτη» του συστήματος.

(γ) Ενημέρωση Στατιστικής Υπηρεσίας για έργα πληροφορικής:

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο του Υπ. Οικονομικών με αρ. 1717 και ημερ. 8/11/2022, για την έγκριση/ περίληψη πιστώσεων που αφορούν την ανάπτυξη νέων ή τροποποίηση υφιστάμενων πληροφοριακών/ μηχανογραφικών συστημάτων ή/ και βάσεων δεδομένων, όλα τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Τμήματα/ Ανεξάρτητες Υπηρεσίες, θα πρέπει να βεβαιώνουν το Υπουργείο Οικονομικών (Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου) ότι, η Στατιστική Υπηρεσία είναι ενήμερη και έχει ενεργή εμπλοκή στην υλοποίησή τους όπου κρίνει απαραίτητο, με σκοπό τη δυνατότητα αξιοποίησής τους για στατιστικούς σκοπούς. Για σκοπούς ορθής εφαρμογής της πιο πάνω Εγκυκλίου, κρίνεται σκόπιμο όπως, μαζί με τις προτάσεις του π/υ του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Ανεξάρτητης Υπηρεσίας, υποβάλλεται συμπληρωμένο το Έντυπο που επισυνάπτεται στο **Παράρτημα 5**, με πληροφόρηση για όλα τα έργα πληροφορικής, συμπεριλαμβανομένων και των συγχρηματοδοτούμενων (έργα ΣΑΑ, ανταγωνιστικά προγράμματα, Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία κλπ.):

Νοείται ότι, τα πιο πάνω δεν αναιρούν την υποχρέωση για έγκαιρη ενημέρωση της Στατιστικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με την Εγκύκλιο με αρ. 1717. Για όσα έργα δεν έχει ενημερωθεί η Στατιστική Υπηρεσία, θα πρέπει να αποσταλεί η σχετική πληροφόρηση του Παραρτήματος 5 στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ccharalambous@cystat.mof.gov.cy, πριν την υποβολή των προτάσεων π/υ (τηλέφωνο επικοινωνίας 22602123).

- iii. **Τέλη προς την Αρχή Ψηφιακής Ασφάλειας (ΑΨΑ):** Τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Ανεξάρτητες Υπηρεσίες που κατατάσσονται από την ΑΨΑ, ως Φορείς «κρίσιμων υποδομών και κρίσιμης πληροφόρησης», θα πρέπει να περιλαμβάνουν στον π/υ τους σχετικές πρόνοιες για την καταβολή των ετήσιων τελών προς την ΑΨΑ. Σχετικές προκαταρκτικές εκτιμήσεις του κόστους θα αποσταλούν στον κάθε Φορέα από την ΑΨΑ. Για σκοπούς αποφυγής δημιουργίας νέων άρθρων, οι εν λόγω πιστώσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε άρθρα γενικού τύπου, όπως «Διάφορα», «Άλλες Δαπάνες».

- iv. **Δράσεις για την Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων:** Στα πλαίσια της καλύτερης παρακολούθησης των οικονομικών δεικτών του φαινομένου, εκτίμησης του κοινωνικού

κόστους της ουσιοεξάρτησης, αλλά και της διακρατικής συμφωνίας με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τα Ναρκωτικά και την Τοξικομανία (EMCDDA), οι δαπάνες στον Π/Υ που αφορούν **δράσεις για αντιμετώπιση της ουσιοεξάρτησης θα πρέπει να σημειώνονται στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα.**

- v. **Υπηρεσίες Αποδελτίωσης:** Όσον αφορά τα αιτήματα για αγορά υπηρεσιών που αφορούν παρακολούθηση/ αποδελτίωση του τύπου αλλά και την παροχή υποστήριξης των αρμοδίων λειτουργών/ αξιωματούχων του κάθε Υπουργείου/ Υφυπουργείου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν Λειτουργοί του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών που είναι τοποθετημένοι σε κάποια Υπουργεία/ Υφυπουργεία που μπορούν να καλύψουν αυτές τις ανάγκες.
- vi. **Υπηρεσίες Καθαριότητας:** Δαπάνες σχετικά με υπηρεσίες καθαριότητας θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο κονδύλι 03152 «Καθαριότητα Γραφείου» και όχι στο κονδύλι 03583 «Αγορά Υπηρεσιών».
- vii. **Αγορά/ Μίσθωση Υπηρεσιών:** Θα πρέπει να ακολουθούνται οι σχετικές Εγκύκλιοι⁴ του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστηρίου, στις οποίες δίνονται πλήρεις και σαφείς οδηγίες αναφορικά με τις περιπτώσεις που συνάπτεται σύμβαση αγοράς υπηρεσιών, καθώς και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για αποφυγή δημιουργίας υπαλληλικής σχέσης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών
- viii. **Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων:** Με βάση τον περί Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων των Υπαλλήλων της Κρατικής **Υπηρεσίας** και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμο του 2022 (Ν.210(Ι)/2022), ο εργοδότης και κάθε μέλος του Σχεδίου καταβάλλουν στο Ειδικό Ταμείο εκατέρωθεν ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό ίσο με 5% επί των μηνιαίων συντάξιμων απολαβών του μέλους. Γι' αυτό τον σκοπό θα χρησιμοποιείται το άρθρο 02290 «Συνεισφορά στο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων» σε κάθε Κεφάλαιο Δαπανών του Π/Υ. Όσον αφορά την καταβολή αναδρομικών, θα καλυφθούν από πιστώσεις που θα περιληφθούν συγκεντρωτικά στο σχετικό κονδύλι σε Κεφάλαιο Δαπανών του Υπουργείου Οικονομικών.
- ix. **Διενέργεια Εξετάσεων:** Θα εφαρμόζονται οι πρόνοιες των διατάξεων των περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Διορισμό στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμων του 1998 έως 2021. Στις περιπτώσεις όπου, η διαδικασία πλήρωσης κενών θέσεων δεν εμπίπτει στη γενική γραπτή εξέταση που διεξάγεται δυνάμει του πιο πάνω Νόμου, και διεξάγονται ειδικές γραπτές εξετάσεις από την αρμόδια υπηρεσία, να περιλαμβάνονται οι πιστώσεις στον π/υ της, στα πλαίσια της καθορισμένης οροφής.
- x. **Συνεισφορές σε Διεθνείς/άλλους Οργανισμούς/ Συνδέσμους/ Ιδρύματα:** Η συμμετοχή στους οργανισμούς θα πρέπει να επανεξετάζεται κάθε χρόνο από τους Ελέγχοντες Λειτουργούς και να αξιολογείται η ωφελιμότητα της συμμετοχής. Στην περίπτωση που προκύψει ανάγκη για συμμετοχή σε νέους Οργανισμούς, θα πρέπει να υποβάλλεται αίτημα στο Υπουργείο Οικονομικών, με τεκμηρίωση της αναγκαιότητας συμμετοχής, αναφέροντας το κόστος συμμετοχής, καθώς και τυχόν άλλες υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή.

⁴ Εγκύκλιοι Υπουργείου Οικονομικών αρ.1372, ημερ. 17/9/2008, αρ.1517, ημερ. 14/5/2015, αρ.1532, ημερ. 11/2/2016, αρ.1561, ημερ. 28/11/2017. Εγκύκλιος Γενικού Λογιστηρίου αρ.1767, ημερ. 16/6/2017.

- xi. **Εκδόσεις:** Θα πρέπει να γίνονται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή, με εξαίρεση όπου απαιτείται διαφορετικά.
- xii. **Αγορά Οχημάτων:** Η κάλυψη των αναγκών για αγορά υπηρεσιακών οχημάτων εξετάζεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ), μετά από αίτημα. Σχετική είναι η εγκύκλιος του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων με αριθμό 1/2015 και ημερομηνία 6/2/2015. Σημειώνεται ότι, η αγορά οχημάτων γίνεται με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι πρόνοιες του Νόμου που προβλέπει για την Προώθηση Καθαρών Οχημάτων Οδικών Μεταφορών προς Υποστήριξη της Κινητικότητας Χαμηλών Εκπομπών Νόμου του 2022 (Ν.72(Ι)/2022).
- xiii. **Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας:** Οι υπηρεσίες που προγραμματίζουν/υλοποιούν έργα της Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις σχετικές πιστώσεις στον π/υ τους, αφού εξασφαλίσουν αναλυτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης και κοστολόγηση, ανά κατηγορία δαπάνης. Επισημαίνεται ότι, ακόμη και στις περιπτώσεις που ο Φορέας Υλοποίησης του έργου θα είναι η Αρχή Ψηφιακής Ασφάλειας, οι πιστώσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον π/υ του αρμόδιου οικονομικού φορέα, του οποίου αποτελεί αρμοδιότητα.
- xiv. **Διαχείριση Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας:** Με βάση την εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αριθμό 01/2019, ημερομηνίας 28/03/2019, με θέμα την «Οργάνωση και Διαχείριση των Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στη Δημόσια Υπηρεσία», θα πρέπει να περιληφθούν οι πιστώσεις για την εφαρμογή των απαιτήσεων της νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, που περιλαμβάνει τον περί της Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμο του 1996 Ν.89(Ι)/1996 και τους σχετικούς Κανονισμούς. Ανάλογη τεκμηρίωση θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα που συνοδεύει τον Π/Υ.
- xv. **Υπερωριακή Απασχόληση:** Θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε, οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό και σε καμία περίπτωση η υπερωριακή απασχόληση δεν πρέπει να ξεπεράσει τα επίπεδα του Π/Υ του 2023. Οι Ελέγχοντες Λειτουργοί θα πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, περιλαμβανομένης και προς ανακατανομή του προσωπικού ή/και διαρθρωτικών αλλαγών, ώστε η υπερωριακή απασχόληση να περιοριστεί στο ελάχιστο δυνατό. Συνοπτική καταγραφή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου αναφορικά με την υπερωριακή απασχόληση και αποζημίωση στη δημόσια υπηρεσία, περιλαμβάνεται στην εγκύκλιο επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού με αριθμό φακ. 13.12.010.001, ημερομηνίας 27/11/2020.
- xvi. **Εμπλουτισμός δημοσίων κτιρίων με έργα τέχνης:** Υπενθυμίζεται η υποχρέωση και συμμόρφωση με τις πρόνοιες του περί του Ελάχιστου Υποχρεωτικού Ποσοστού Εμπλουτισμού των Δημοσίων Κτιρίων με Έργα Τέχνης (Διαδικασίες και Υποχρεώσεις) Νόμου του 2009 (Ν.57(Ι)/2009). Ειδικότερα, κατά το στάδιο της ετοιμασίας του σχετικού προϋπολογισμού για την ανέγερση οποιουδήποτε δημόσιου κτιρίου πρέπει να λαμβάνεται από τον αρμόδιο, με βάση τον Νόμο, φορέα πρόνοια, ώστε ποσοστό τουλάχιστον ίσο προς 1% του συνολικού κόστους ανέγερσης του κτιρίου, να διατίθεται για τον εμπλουτισμό του με έργα τέχνης. Για τον σκοπό αυτό θα χρησιμοποιείται το άρθρο 07781 «Αγορά Έργων Τέχνης».

- xvii. **Υλοποίηση Σχεδίων:** Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει έγκριση/απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Σχεδίων για υλοποίηση πολιτικής της Κυβέρνησης, δεν δύναται να περιλαμβάνονται πιστώσεις στον Π/Υ, με εξαίρεση επαναλαμβανόμενα Σχέδια, όπου με τη λήξη τους, εάν θα συνεχιστούν, υποβάλλονται στο Υπουργικό Συμβούλιο για την επόμενη περίοδο.
33. **Υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας - Νέο Νομοθετικό Πακέτο “Fit for 55”:** Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του με αριθμό 92.903 και ημερομηνία 13/4/2022 έλαβε μια σειρά αποφάσεων σε σχέση με την υλοποίηση της πιο πάνω πολιτικής, που, μεταξύ άλλων, αναφέρονται στον επανακαθαρισμό από τους αρμόδιους Υπουργούς των προτεραιοτήτων πολιτικής του Κράτους, όπως αντικατοπτρίζονται στο ΣΠΔΠ και κατ’επέκταση των Υπουργείων/Υφυπουργείων, αντικαθιστώντας υφιστάμενα προγράμματα, σχέδια και αναπτυξιακά έργα στους προϋπολογισμούς τους με τα κατάλληλα, προς επίτευξη των στόχων της Δέσμης “Fit for 55” και εξετάσουν άμεσα τις επιπτώσεις που θα υπάρξουν σε σχέση με τις επιπτώσεις από την εισβολή στην Ουκρανία και τις κυρώσεις που έχουν επιβληθεί, καθώς και τις σχετικές δράσεις που αφορούν στην Πρωτοβουλία RePowerEU. Επίσης, έχει εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών, στα πλαίσια της διασφάλισης της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, όπως εντάξει τα κατάλληλα έργα/προγράμματα και σχέδια, προς επίτευξη των στόχων της δέσμης “Fit for 55” στο ΜΔΠ, στο πλαίσιο των ανώτατων οροφών δαπανών, εφόσον γίνει ο επανακαθορισμός των προτεραιοτήτων πολιτικής του Κράτους και τηρούνται οι εκάστοτε ανώτατες οροφές δαπανών.
34. **Έργα υποδομής/ κατασκευαστικά έργα:** Σύμφωνα με το άρθρο 86(6) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν. 20(I)/2014), τον Π/Υ συνοδεύει πίνακας που παρουσιάζει τα κυριότερα έργα υποδομής που είτε βρίσκονται σε εξέλιξη, είτε αναμένεται να ξεκινήσουν εντός του τρέχοντος ΜΔΠ. Τα έργα υποδομής θα εξαχθούν από το σύστημα ΕΞΑΝΤΑΣ το οποίο περιλαμβάνει μεγάλο μέρος των έργων και πολιτικών που υλοποιούνται, με συνολικά ποσά, περιλαμβανομένων έργων του ΣΑΑ και έργα που συγχρηματοδοτούνται.
35. Πρόσθετα των πιο πάνω, διευκρινίζεται ότι **για όλα τα έργα που περιλαμβάνονται στον Π/Υ, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης, θα πρέπει να περιλαμβάνεται πρόσφατη ταμειακή ροή στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα** και όπου απαιτείται να ζητείται εκτίμηση από τα αρμόδια τμήματα (ΤΔΕ, ΗΜΥ κ.λ.π.). Επίσης, αν το έργο υπόκειται στη διαδικασία προεπιλογής και απαιτείται η ετοιμασία Σημειώματος Έργου, να δίνονται στοιχεία για το στάδιο που βρίσκεται η διαδικασία. Η τροποποίηση της ταμειακής ροής ενός έργου που οφείλεται στις αυξήσεις των τιμών, ιδιαίτερα των κατασκευαστικών έργων, θα πρέπει να είναι εντός της καθορισμένης οροφής, με επαναπρογραμματισμό των προτεραιοτήτων.
36. Λόγω της τεράστιας σημασίας για τη χώρα μας που έχει η έγκαιρη υλοποίηση των έργων/ σχεδίων του ΣΑΑ, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η άντληση των κεφαλαίων που αναλογούν στην Κύπρο μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και λαμβάνοντας υπόψη τη στενή παρακολούθηση που τυγχάνει η υλοποίηση του ΣΑΑ από την ΕΕ, στον Π/Υ θα πρέπει να περιληφθούν οι ταμειακές ροές ανά έτος, όπως αυτές περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ με αναθεώρηση μόνο όπου απαιτείται και προκύπτει μετά από υπογραφή συμβάσεων ή και εγκρίσεις που εξασφαλίστηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών/ ΓΔΑ ή και την προωθούμενη τροποποίηση του Σχεδίου. Νοείται, ότι πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία αξιολόγησης που περιγράφεται, στο **Μέρος V - Διαχείριση των Δημόσιων Επενδύσεων**, όπου εφαρμόζεται. Ως εκ τούτου, με την υποβολή των προτάσεων, το κάθε Υπουργείο/

Υφυπουργείο/ Ανεξάρτητη Υπηρεσία θα πρέπει απαραίτητως να συμπληρώσει στην κατάσταση που επισυνάπτεται ως **Παράρτημα 6** όλα τα έργα του, τα οποία έχουν ενταχθεί στο ΣΑΑ με τη σχετική πληροφόρηση.

V. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

37. Σχετικά με την υλοποίηση νέων έργων, (κτιριολογικό, οδικό δίκτυο, κατασκευαστικά έργα υποδομής, περιλαμβανομένου εξοπλισμού), σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθείται, για όλα τα επενδυτικά έργα με κόστος €2 εκ. και άνω (συμπ. του ΦΠΑ) που προτείνονται για ένταξη στον Π/Υ, αυτά υπόκεινται στο στάδιο της προεπιλογής και αξιολόγησης. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να ετοιμάζεται Σημείωμα Έργου (ΣΕ) (Project Concept Note-PCN) από τον οικονομικό φορέα που προτείνει το έργο και να υποβάλλεται στη ΓΔ Ανάπτυξης για αξιολόγηση (πρότυπο ΣΕ και οδηγίες συμπλήρωσης του βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΓΔ Ανάπτυξης). Για να περιληφθούν τα έργα στον Π/Υ, θα πρέπει η αξιολόγηση του ΣΕ, από τη ΓΔ Ανάπτυξης, να είναι θετική. Για έργα με σημαντικό οικονομικό κόστος €15 εκ. και άνω (συμπ. του ΦΠΑ), για τα οποία έχει αξιολογηθεί θετικά το ΣΕ, θα πρέπει επιπρόσθετα να εκπονείται Μελέτη Βιωσιμότητας και να υποβάλλεται στην ΓΔ Ανάπτυξης για ανεξάρτητη αξιολόγηση. Η Μελέτη Βιωσιμότητας θα πρέπει να εκπονείται σύμφωνα με την μεθοδολογία που καταγράφεται στο Εγχειρίδιο για την Προεπιλογή και Αξιολόγηση Δημοσίων Επενδυτικών Έργων που βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΓΔ Ανάπτυξης. Για τα εν λόγω έργα, η ένταξη τους στον Π/Υ προϋποθέτει θετική αξιολόγηση τόσο του ΣΕ όσο και της Μελέτης Βιωσιμότητας από τη ΓΔ Ανάπτυξης. Νοείται ότι, το κόστος των έργων που θα περιληφθούν στον Π/Υ του 2024 και του ΜΔΠ 2024-2026, θα πρέπει να βρίσκεται εντός της οροφής της κάθε υπηρεσίας. Σημειώνεται ότι, για έργα με κόστος μικρότερο των €2 εκ. (συμπ. του ΦΠΑ) δεν απαιτείται εγκεκριμένο ΣΕ, εκτός αν ο Υπουργός Οικονομικών αποφασίσει διαφορετικά.
38. Παράλληλα, η διαδικασία Προεπιλογής και Αξιολόγησης Δημοσίων Επενδυτικών Έργων εφαρμόζεται για όλα τα δημόσια επενδυτικά έργα με κόστος €2 εκ. και άνω (συμπ. του ΦΠΑ) που θα συγχρηματοδοτηθούν από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία την περίοδο 2021-2027 και των έργων που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Από τη διαδικασία εξαιρούνται τα έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αφού αυτά υπόκεινται σε ξεχωριστή διαδικασία αξιολόγησης από το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής.
39. Πρόσθετα, η διαδικασία αξιολόγησης έργων εφαρμόζεται για την υλοποίηση δημοσίων επενδύσεων με οποιοδήποτε τρόπο. Αυτό συνεπάγεται την ετοιμασία ΣΕ και Μελέτης Βιωσιμότητας όχι μόνο για την ανέγερση κτιρίων αλλά και για την αγορά και ενοικιαγορά κτιρίων. Συγκεκριμένα, όταν υπηρεσία προτίθεται να στεγαστεί/ μεταστεγαστεί σε κτίριο το οποίο επιθυμεί να αγοράσει, είτε με τη μέθοδο της ενοικιαγοράς, είτε καταβάλλοντας όλο το ποσό κατά την αγορά (ή με κάποιες συμφωνημένες δόσεις), θα πρέπει, μετά τη δημοσίευση της ανοικτής πρόσκλησης ενδιαφέροντος προς τον ιδιωτικό τομέα και αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία εκτίμησης της αξίας του κτηρίου για αγορά ή ενοικιαγορά (Τμήμα Δημοσίων Έργων, Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας) να ετοιμάζει ΣΕ το οποίο να περιλαμβάνει σύγκριση των εναλλακτικών επιλογών της ανέγερσης, αγοράς ή/ και ενοικιαγοράς και αν χρειάζεται να εκπονείται και Μελέτη Βιωσιμότητας.

VI. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

40. Τονίζεται για μια ακόμη φορά ότι, είναι πολύ σημαντικό να γίνει η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, σύμφωνα με τους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής για υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων και ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου Π/Υ και ΜΔΠ για καλύτερο προγραμματισμό, καθώς και μεγαλύτερη υλοποίηση του Προϋπολογισμού.
41. Για επιβεβαίωση της τήρησης των οροφών των δαπανών που τέθηκαν για τα έτη 2024-2026, με την υποβολή των προτάσεων να συμπληρωθεί η επιβεβαιωτική κατάσταση τήρησης των οροφών που επισυνάπτεται ως **Παράρτημα 7, σε επίπεδο Υπουργείου/Υφυπουργείου/Υπηρεσίας**, στην οποία να περιλαμβάνονται και τα Τμήματα.
42. Στην περίπτωση που υποβληθούν π/υ που υπερβαίνουν τις οροφές που έχουν τεθεί, σύμφωνα με το Άρθρο 54 (2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014, **το Υπουργείο Οικονομικών θα αναπροσαρμόζει τις δαπάνες στο όριο που τέθηκε, κατά την αξιολόγηση των προτάσεων. Μέσα στο ιδιαίτερα δύσκολο δημοσιονομικό περιβάλλον και την αβεβαιότητα που επικρατεί σε σχέση με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία η οποία, ενόσω διαρκεί, οι δυσμενείς επιπτώσεις στην κυπριακή οικονομία θα γίνονται ακόμη πιο εμφανείς**, το Υπουργείο Οικονομικών στις περιπτώσεις μεγάλων αποκλίσεων διατηρεί **το δικαίωμα να ζητά την επαναυποβολή αναπροσαρμοσμένων προτάσεων.**
43. Οι προτάσεις για τον Π/Υ θα πρέπει να σταλούν, σε ηλεκτρονική μορφή (memory stick) το αργότερο μέχρι τις **30 Ιουνίου, 2023**. Ο Π/Υ, θα πρέπει να υποβληθεί επίσης, και σε **έντυπη μορφή**, μαζί με τα αναγκαία υποστηρικτικά έγγραφα. Αντίγραφα των πιο πάνω θα πρέπει να σταλούν:
- ο στον Γενικό Ελεγκτή **σε ηλεκτρονική μορφή μόνο**,
 - ο στον Αν. Γενικό Διευθυντή της ΓΔ Ανάπτυξης: έργα και σχέδια χορηγιών που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και των ανταγωνιστικών προγραμμάτων καθώς επίσης και τα έργα/σχέδια που περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ.
 - ο στη Διευθύντρια του Τμήματος Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού, αντίγραφα των προτάσεων που αφορούν **θέματα προσωπικού (περιλαμβανομένων θεμάτων εκπαίδευσης) και επιδομάτων**.
44. Οι δαπάνες του Κεφαλαίου 11.04 «Αμυντική Θωράκιση» υποβάλλονται απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών, με τη διαδικασία του απορρήτου.
45. Η ετοιμασία των προτάσεων για το μισθολόγιο του ωρομίσθιου προσωπικού θα γίνει με το σχετικό φύλλο εργασίας (excel) που έχει ήδη αναρτηθεί στο σύστημα FIMAS Information στις 23/5/2023.
46. Ο Π/Υ για το 2024, θα πρέπει να συνοδεύεται, από Επεξηγηματικό Υπόμνημα για όλα τα ουσιώδη άρθρα δαπανών, καθώς και όλα τα έργα του ΣΑΑ, στην ίδια δομή που είχε υποβληθεί στα πλαίσια της κατάρτισης του Προϋπολογισμού του 2023.
47. Σύμφωνα με τον περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νόμο του 2002 (Ν.113(Ι)/2002), με την κατάθεση του κρατικού Προϋπολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων κατατίθεται και

λεπτομερής έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής των παρατηρήσεων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας που περιέχονται στην τελευταία εκδοθείσα ετήσια έκθεση του (περιλαμβανομένων και των Ειδικών Εκθέσεων). Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ετοιμαστεί η έκθεση συμμόρφωσης, σε επίπεδο Υπουργείου/ Υφυπουργείου/ Ανεξάρτητης Υπηρεσίας, στον πρότυπο Πίνακα που θα αναρτηθεί στο FIMAS Information και να υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών με βάση τις οδηγίες που θα δοθούν.

VII. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ

48. Οι προβλέψεις για τα έσοδα αναφέρονται στην παράγραφο 16 της παρούσας εγκυκλίου. Για τις εκτιμήσεις των εσόδων θα πρέπει να **δίνονται λεπτομέρειες των κυριότερων παραμέτρων με βάση τις οποίες έγιναν οι υπολογισμοί** (π.χ. η αυξομείωση των εσόδων οφείλεται σε αλλαγή της νομοθεσίας, αλλαγή μακρο-σενάριου κλπ.). Επιπλέον, σε περίπτωση που τέλη για αγαθά και υπηρεσίες που προσφέρονται από το Κράτος χρήζουν αναθεώρησης, τότε με βάση τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014) θα πρέπει να αποστέλλονται στο Γενικό Λογιστήριο για αναθεώρηση τους από την Τεχνική Επιτροπή Τελών.
49. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στα καθυστερημένα έσοδα όπου ο κάθε Ελέγχοντας Λειτουργός θα πρέπει να συνεχίσει να προωθεί διαδικασίες είσπραξης τους.

VIII. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

50. Θερμή παράκληση του Υπουργού Οικονομικών είναι όπως, για τον καταρτισμό του Προϋπολογισμού του 2024 και του ΜΔΠ 2024-2026, υπάρξει συμμόρφωση με τις πρόνοιες της παρούσας εγκυκλίου και τήρηση των ανώτατων οροφών δαπανών, όπως έχουν καθοριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο ώστε, να αποφευχθεί ο κίνδυνος δημοσιονομικού εκτροχιασμού. Παρά τις δυσκολίες και την οικονομική αβεβαιότητα ένεκα των γεωπολιτικών εξελίξεων συνέπεια του πολέμου στην Ουκρανία, η μακροοικονομική σταθερότητα, η διατήρηση υγιών δημόσιων οικονομικών, η ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα της κυπριακής οικονομίας, συνεχίζουν να αποτελούν βασικές επιδιώξεις μας, με απώτερο στόχο τη δημιουργία συνθηκών ευημερίας και προόδου στην πατρίδα μας.
51. Ευελπιστώ στη συνεργασία όλων, για τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων, με σκοπό την έγκαιρη ολοκλήρωση της αναγκαίας διαδικασίας και κατάθεση του Προϋπολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 30 Σεπτεμβρίου 2023, όπως ορίζει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γιώργος Παντελή
Γενικός Διευθυντής
Υπουργείου Οικονομικών